

พัฒนาการเกี่ยวกับการออกกฎหมายเรื่องการกำกับดูแลกิจการอย่างยั่งยืนของ EU

By thaieurope - November 15, 2021

โดยที่อียูอยู่ระหว่างการร่างกฎหมายว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการอย่างยั่งยืน (Sustainable Corporate Governance) เพื่อบังคับให้ภาคเอกชนอียูตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายการผลิตของตน (mandatory due diligence) ในด้านสิทธิมนุษยชน และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และทำการรายงานผล โดยนำหลักการชี้แนะของสหประชาชาติ อาทิ หลักการว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Right: UNGP) มาปรับใช้ อย่างไรก็ดี การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในหลักการของคณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมาย (Regulatory Scrutiny Board) ในเดือน พ.ค. 2564 ขอให้คณะกรรมการยุโรปแก้ไขร่างในหลายประเด็น โดยโจทย์สำคัญ คือ เนื้อหาในร่างควรมีบทบัญญัติเรื่อง “ความรับผิดชอบของกรรมการบริษัทและบทลงโทษ” (sustainability duties for business board directors) รวมอยู่ด้วยหรือไม่ (นอกเหนือจากเรื่อง mandatory due diligence) ทำให้การเสนอร่างฯ ล่าช้ากว่ากำหนดการเดิมในเดือน ต.ค. 2564

ที่ผ่านมา มีพัฒนาการที่น่าสนใจเกี่ยวกับการออกกฎหมายฉบับนี้ ดังนี้

- นาย Didier Reynders กรรมการธิการยุโรปด้านกิจการยุติธรรม (DG Just) ซึ่งเป็นผู้ร่วมเสนอร่างกฎหมายได้กล่าวในงาน Webinar ซึ่งจัดโดย NGO France Watch เมื่อวันที่ 13 ต.ค. 2564 ถึงเจตนารมณ์ที่จะเดินหน้าออกกฎหมายต่อไป โดยสนับสนุนให้มีการกำหนดเรื่องความรับผิดชอบของกรรมการฯ ไว้ในร่างกฎหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ พร้อมใช้ “มาตรการลงโทษทางแพ่ง” (Civil liability) เช่น ชำระค่าปรับหรือชดเชยเงิน เพื่อลงโทษกรรมการบริษัทต่างหากด้วย ในกรณีที่มิได้กำกับดูแลองค์กรให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย และได้เข้าถึงความจำเป็นในการนำ “มาตรการกำกับดูแลตนเองของภาคธุรกิจ” (Voluntary initiatives) มาใช้ควบคู่กับกฎหมายและระเบียบต่างๆ ของภาครัฐด้วยเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ พร้อมระบุว่าคณะกรรมการธิการยุโรปยินดีที่จะรับฟังข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายเพื่อให้ร่างกฎหมายฯ เดินหน้าต่อไปได้
- เมื่อวันที่ 27 ต.ค. 2564 สส. บางกลุ่มในสภายุโรปได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการธิการยุโรป เพื่อเรียกร้องให้ คมธ. ยุโรป เสนอร่างกฎหมายฯ ที่มีประสิทธิภาพ และพิจารณากำหนดบทลงโทษที่มีผลให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว (deterrent effect) เช่น ความรับผิดชอบของบริษัทแม่ต่อการละเมิดของกลุ่มบริษัทในเครือ รวมทั้งขจัดอุปสรรคอื่นๆ ในการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้มีส่วนได้เสียตลอดห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจ (ทั้งในและนอกอียู) จากการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของภาคธุรกิจ รวมถึงพยายามผลักดันให้มีการใช้ “มาตรการลงโทษทางอาญา” (Criminal liability) เช่น การจำคุก แก่กรรมการบริษัทเพิ่มขึ้นอีกด้วย สำหรับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง (<https://bit.ly/3BNPeTm>) ซึ่งเป็นการตอกย้ำท่าทีที่ระบุไว้ในข้อเสนอแนะของสภายุโรปเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำกฎหมายในเดือน มี.ค. 2564 (<https://bit.ly/3mM48Ft>)
- องค์กรแกนหลักภาคประชาสังคม อาทิ องค์กรกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล หรือ WWF และ Business & Human Rights Resource Centre (BHRRC) ต่างเห็นด้วยกับการกำหนดให้กรรมการต้องรับผิดชอบทางแพ่งในบริบทของสิ่งแวดล้อม สังคม และสิทธิมนุษยชน ขณะที่ภาคเอกชนหนุนให้อียูออกแนวปฏิบัติร่วมในประเด็นที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของกรรมการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่แตกต่างกันในระดับประเทศ โดยขอให้มีการพิจารณาความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและลักษณะการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากอาจส่งผลให้บริษัทเสี่ยงเข้าไปลงทุนหรือทำธุรกิจในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม
- ในขณะที่กลุ่มประเทศนอร์ดิก (ฟินแลนด์ เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน เอสโตเนีย และ โอลันด์) เสนอให้แยกประเด็นความรับผิดชอบของกรรมการฯ ออกจากร่างฯ ฉบับนี้ เพราะกังวลว่าจะเป็นภาระกีดขวางกิจการภายในขององค์กรธุรกิจมากเกินไปจนเป็นเหตุให้ธุรกิจต้องหยุดชะงักไปจากการต่อสู้คดีในกรณีที่มีการนำคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งสอดคล้องกับท่าทีของภาคธุรกิจอียูที่กังวลเรื่องผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการจ้างงานภายในอียู
- ปัจจุบัน เยอรมนี ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ เป็นประเทศหลัก ๆ ในอียูที่ได้ออกกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ โดยกฎหมายของเยอรมนีถูกวิจารณ์ว่าอ่อนเกินไป เนื่องจากมีการนำ “โทษปรับทางปกครอง” ซึ่งเป็นโทษที่ใช้สำหรับความผิดที่ไม่มีความร้ายแรงมาบังคับใช้ ในขณะที่มีการผลักดันภายในสวีเดนให้มีการออกกฎหมายนี้
- เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการก่อนกฎหมาย Sustainable Corporate Governance มีผลบังคับใช้ คมธ. ยุโรปได้ออกแนวปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการในการทำ due diligence เพื่อจัดการความเสี่ยงการใช้แรงงานบังคับในการประกอบธุรกิจและห่วงโซ่อุปทานของตน (Guidance on Due Diligence for EU Business to Address the Risk of Forced Labour in their Operations and Supply Chains) เมื่อเดือน ก.ค. 2564 โดยระบุปัจจัยเสี่ยงที่บริษัทควรคำนึงถึงในการกำหนดขอบเขตห่วงโซ่อุปทานของตน เพื่อป้องกันการใช้แรงงานบังคับ เช่น ประเทศที่ไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาหลักของ ILO ทุกฉบับ หรือไม่นำไปบังคับใช้จริงจัง มีการจ้างแรงงานต่างชาติ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผิดกฎหมาย) มีโครงการจัดการเครดิตและหนี้สินสำหรับลูกจ้าง นอกจากนี้ แนวปฏิบัติของอียู ยังเน้นว่าบริษัทควรเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษในการตรวจสอบสถานการณ์ของสตรีและชนกลุ่มน้อยที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลกระทบมากกว่า ทั้งนี้ เอกสารแนวปฏิบัติฯ ปรากฏตามลิงค์ <https://bit.ly/3GXnC1O> และจดหมายข่าวของ สนง.ศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ เรื่องแนวปฏิบัติฯ ปรากฏตามลิงค์ <https://bit.ly/3bHlugf>

โดยภาพรวมแล้ว ทุกฝ่าย (ทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคมของอียู) ต่างเห็นตรงกันถึงความจำเป็นในการตรากฎหมายและความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจภายในยุโรป โดยสนับสนุนให้นาฬการ UNGP มาปรับใช้ อย่างไรก็ดี ยังมีความเห็นต่างในเรื่องข้อควรจำกัดไว้เพียงเรื่อง mandatory due diligence หรือจะให้มีการกำหนดเรื่องความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารบริษัทในอียู พร้อมบทลงโทษด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการธิการยุโรป มีกำหนดเสนอร่างกฎหมายในวันที่ 8 ต.ค. 2564

Hi/taiz.com	
Vis. today	11
Visits	24 541 349
Online	1